

zaciji Generalne arhivske agencije Rusije, Državnog arhiva Ruske Federacije, Arhiva Srbije i Crne Gore, a u saradnji sa Ministarstvom spoljnih poslova Republike Srbije, Muzejom istorije Jugoslavije – Arhivom J. B. Tito, Ministarstvom spoljnih poslova Ruske Federacije, Ministarstvom za kulturu i javno informisanje Ruske Federacije, Državnim istorijskim muzejom Rusije, Arhivom spoljne politike Ruske Federacije, Federalnom agencijom za kulturu i kinematografiju, Ruskim državnim arhivom dokumentarnih filmova i fotografija, Ruskom državnim arhivom novije istorije, Ruskom državnim arhivom društveno-političke istorije i Ruskom državnim arhivom tonskih zapisa.

Prema izjavi priredivača „izložbeni prostor je bio posvećen razvoju odnosa na relaciji Staljin–Tito u kontekstu svetskih događaja od tridesetih do pedesetih godina prošlog veka, sa pokušajem odgovora na pitanje o stvarnim razlozima ovog sudbonosnog konflikta koji je omedio početak procesa, a koji se završio ne samo slomom socijalizma nego i nestankom dve višenacionalne države, bazirane na marksističkoj ideologiji”.

Izložba je dobila ekskluzivni karakter zahvaljujući unikatnim dokumentima, slikama i privatnim stvarima iz arhiva i muzeja Rusije i Srbije. To su autobiografska dokumenta o ličnom i partijskom životu J. B. Tita za vreme njegovih dolazaka u SSSR, materijali vezani za događaje Drugog svetskog rata i zajedničke borbe protiv nacista i fašista, o ličnim susretima Staljina i Tita, kao i njihovih izaslanika nakon 1944. Posebna pažnja je bila posvećena izbivanju sukoba 1948, uzajamnim napadima, kao i „normalizaciji” odnosa između Jugoslavije i Sovjetskog Saveza nakon smrti J. Staljina. U okviru izložbe su prikazani i delovi dokumentarnih filmova SSSR-a i Jugoslavije vezanih za ovu tematiku.

Tokom otvaranja izložbe u Moskvi bilo je najavljeno i održavanje izložbe „Staljin–Tito” i istoimenog naučnog skupa koji bi trebalo da se održe u Beogradu krajem oktobra 2006. godine. Arhiv Srbije i Crne Gore je potvrdio najavljena naučna dešavanja u saradnji sa više eminentnih naučnih ustanova iz Srbije i Rusije.

Dr Mile Bjelajac
Institut za noviju istoriju Srbije

**Međunarodna konferencija „Relations
franco-yougoslaves dans entre-deux guerres”
Pariz, 20–21. oktobar 2006.**

Zalaganjem profesora dr Dušana Batakovića, direktora Balkanološkog instituta, i dr Žan Pol Bleda (Jean Paul Bled), profesora i direktora doktorskih studija na Sorboni, održan je prvi u nizu naučnih skupova istoričara iz Francuske i Srbije posle dugo vremena odsustva bilateralne saradnje. Formiran je Komitet francusko-srpskih istoričara (Le Comité d'histoires franco-serbes). Dakle pored uže stručnog, čiji rezultati će biti objavljeni u *Revue danoubienne*, skup je imao i karakter uspostavljanja redovne naučne saradnje dve istoriografije. Time se srpska istoriografija u francuskoj metropoli sa zakašnjenjem izjednačila sa praksom kojom su obuhvaćene ostale nacionalne istoriografije iz regiona.

Pokretači ideje za prvi skup dve historiografije pošli su od konstatacije da bi na temama koje su poslednjih decenija bile najčešće i najdublje izložene kontroverzama trebalo otpočeti dijalog uz predstavljanje novih i temeljnih istraživanja. Sledeći ideju, organizatori su pozvali iz svake sredine jedan broj naučnika upravo poznatih po obradi tema međuratnog perioda i koji su, kao zajedničku karakteristiku, imali iskustvo rada u arhivskim ustanovama obe zemlje.

Sa srpske strane ponudeni su referati na teme politike i ekonomije između dva rata (prof. dr Vojislav Pavlović), percepcije Jugoslavije kod francuske diplomatije (dr Gordana Krivokapić-Jović), saglasnosti i kontroverzi u srpskoj i francuskoj historiografiji o karakteru savezničkih odnosa između dva rata (dr Mile Bjelajac), o prosrpskim grupama za pritisak unutar francuskih institucija (dr Stanislav Sretenović), o francusko-srpskim odnosima kroz putopise Francuza između dva rata (prof. dr Dušan Bataković).

Francuske kolege su referisale na teme Male antante (Žan Pol Bled), jugoslovenske ratne mornarice i njenog vrha (Patrick Boureille), delatnosti Alexis-a Leger-a, generalnog sekretara francuskog ministarstva spoljnih poslova u svoje vreme (Renauld Melts), odjecima jugoslovenskih nacionalizama u izveštajima francuskog konzula iz Sarajeva (Philippe Gelez), delatnosti Svetozara Pribičevića (Edi Milos), jugoslovensko-francuskoj vojnoj saradnji (Alexis Troud). Zbog bolesti bio je sprečen prof. Jean Nouzille (Strasbourg) da izloži svoj referat na temu posledica Trijanonskog mirovnog ugovora iz 1920. i francusko-jugoslovenskog ugovora o prijateljstvu iz 1927. godine na ukupne odnose dve zemlje i region. No, ovaj rad će biti objavljen u tematskoj svesci *Revue danoubienne*.

Tokom dva dana istoričari su otvorili niz pitanja na kojima bi trebalo raditi i dalje, poželjno – zajedno. Indukovane su kontroverze, odjeci starih političkih mišljenja. Diskutovalo se u samoj sali ali i tokom zajedničkih druženja. Uspostavljeni su novi kontakti, obnovljeni stari.

Značaj skupa je potcrtan prisustvom i pozdravnom reči ambasadora Srbije u Parizu prof. dr Predraga Simića, zatim Žaka Bara (Jacques Barrat), naučnog savetnika Fondacije Simone et Cino del Duca u čijem legatu se nalazi Institut Francuske, mestu održavanja konferencije, kao i svečanim prijemima koje su za sve učesnike skupa, predstavnike diplomatije i politike priredili dekan Sorbone i srpski ambasador.